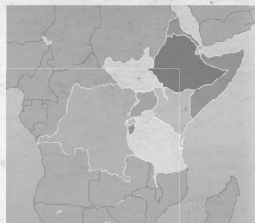

TÁVOLI HÍREK

gyermekeknek

KELET – KÖZÉP-AFRIKAI DIVÍZIÓ
2016/III. NEGYEDÉV

www.subotnaskola.org

TARTALOM

RUANDA

- 4 Jessica és Jézus / július 2
- 6 Megmentve a sátán markából / július 9
- 9 Családi vállalkozás / július 16

BURUNDI

- 11 „Könnyű!” / július 23
- 14 „Nem szégyellem” / július 30
- 16 Drága szombatnap / augusztus 6

DÉL- SZUDÁN

- 19 „Szeretném nekik elmondani” / augusztus 13
- 21 A hűséges család / augusztus 20

KENYA

- 24 Menekülés a reménység felé, első rész / augusztus 27
- 26 Menekülés a reménység felé, második rész / szeptember 3
- 28 Jézus új barátja / szeptember 10

UGANDA

- 31 Az öcsi nyomában / szeptember 17
- 33 A tizenharmadik szombati program / szeptember 24

ADOMÁNYAITOK EREDMÉNYE

Három évvel ezelőtt, a 13. szombati adományaitokból, a kelet-afrikai Kenyában levő Baraton egyetemen lakosztályokat tudtunk építeni a tanárok és a házas egyetemisták számára. Emellett az adományaitokból még tantermeket is építettünk azon diákok számára, akik az ottani általános iskolába járnak. Köszönjük!

Kedves szombatiskolai vezető,

Ebben a negyedévben a Kelet – Közép-Afrikai Divíziót mutatjuk be nektek, amelyhez a következő országok tartoznak: Burundi, Kongó Demokratikus Köztársaság, Eritrea, Etiópia, Kenya, Dzsibuti Köztársaság, Ruanda, Szomália, Dél-Szudán, Uganda és Tanzánia.

Ebben a divízióban 351 millió ember él, a több mint 3 millió adventista hívőt is beleértve.

A 13. szombati adományaink Ruandába és Dél-Szudánba mennek. Mindkét országban háború dúlt (Ruandában népiirtás volt 1994 óta; Dél-Szudánban háború folyik). Igyekeztünk úgy összeválogatni a történeteket, hogy ne legyen nagyon megrázó a gyerekek számára; de azért ti előzőleg olvassátok el őket még mielőtt felolvassátok nekik.

Nyelvtanulás

Ebben a negyedévben Kirundi nyelven fogunk szavakat tanulni, amely Burundi hagyományos nyelve; és szuahéli nyelven, amely általánosan használt Kelet – Közép-Afrikában. Különböző kelet-afrikai recepteket is mellékelünk.

Missziós ebéd

És ebben a negyedévben is megszervezhetitek a missziós ebédet. Választhattok recepteket erről a vidékről, vagy élelmiszereket, amelyek innen származnak.

Díszítsétek fel az asztalt esőbotokkal (a füzet végén megtaláljátok az elkészítéséhez szükséges utasítást) és más tarka, jellegzetes afrikai tárgyakkal. Internetről letöltött vagy folyóiratokból kivágott képeket is elhelyezhettek rajta. Bátorítsátok a gyerekeket, hogy szuahéli nyelven köszöntsék az embereket: „jambo” (szervusz) és „karibu” (köszöntünk). Az ebéd után a gyerekek énekeljenek jellegzetes énekeket, majd missziós adományt is gyűjthettek.

Még egyszer köszönjük a misszióknak való odaszenteltségeket, és hogy világszerte támogatjátok a gyermekeket a lelki testvéreikkel való kapcsolatfelvételben, és hogy tanítjátok őket a missziómunka támogatására, az adományok által.

Isten gazdag áldását kívánom nektek!

Min Wahlen

1. JESSICA ÉS JÉZUS

Jessica és a családja Kigaliban él, egy kis kelet-afrikai ország, Ruanda fővárosában (mutassátok meg Ruandát a missziós térképen). Jessica szomorú volt, mert édesapja sokat kimaradozott otthonról, sőt iszákoskodott.

Amikor Jessica nyolc éves volt, egy alkalommal olyan meghívást kapott, amely megváltoztatta az életét, sőt, a családja életét is. Jessica nagybátyja, azaz Jessica apjának az öccse, meghívta őt a gyülekezetbe. Elújságolta, hogy különös gyermekműsort szerveztek.

Jessica izgatott lett, amikor a szülei megengedték neki, hogy a nagybáccsival elmenjen az imaházba! A gyülekezetben sok gyerek volt, s ez nagyon meglepte. Tetszett neki az éneklés, a történetek és az, hogy a gyermektanító megjegyezte a nevét. Alig várta a következő szombatot.

Jessica minden szombaton eljárt az imaházba, úgy hogy egyre többet megtanult Jézusról és az Ő szeretetéről. Boldog volt, amikor megtudta, hogy sokat jelent Jézus számára, és ezt a családjának is el akarta mondani.

Miért sírsz?

Egyik szombat reggel, mielőtt Jessica elindult volna a szombatiskolába, meglátta, hogy az édesapja egy sörösüveggel a kezében, éppen hazafelé tart. Részeg volt. Jessica sírva fakadt.

„Miért sírsz?” - kérdezte az apukája amikor közelebb ért.

„Azért mert szeretném, ha nem innál”, válaszolta.

Jessica apja elszomorodott, látva, hogy a lánya sír.

„Jól van”, mondta, „akkor nem iszok többet”.

S nem is ivott – otthon. De azért továbbra is eljárt a kocsmába iszogatni.

Jessica naponta imádkozott az édesapjáért. Mindkét szülőt meghívta a gyülekezetbe. S habár nem fogadták el azonnal a meghívást, Jessica tovább hívogatta őket meg imádkozott értük.

Érdekes álmok

Akkor Jessica apukája kétszer is álmodott valamit. Az imaházat látta belülről, de elhagyatott volt, sőt a padló helyén gaz nőtt. Azután ismét ugyanezt az imaházat látta álmában, de tele volt hívőkkel, és éppen keresztesség zajlott, ők meg énekeltek. Jessica apukája tudta, hogy az adventista egyházzal van szó, mert ismerte az éneket. Amikor gyermekkorában a szüleivel eljárt az imaházba, akkor is ezt az éneket énekeltek. Azon gondolkodott, hogy visszatér Istenhez. A Szentlélek ugyanis munkálkodott a szívében.

Jessica tovább imádkozott és hetente kérte őt: „Apa, kérlek, gyere el velem a gyülekezetbe”. Az apja azonban mindig azt mondta: „Most nem”.

Az apja egyre súlyosabb helyzetbe került. Elvesztette az állását. Ezután a tolvajok kirabolták. Már nem tudta, mit kell tennie. Aztán eszébe jutott Isten.

Meghívás a megfelelő időben

Egyszer két adventista testvérnő látogatta meg Jessicáékat. Meghívták a kislány szüleit az imaházba, az evangéliumi előadásokra. Jessica nagyon boldog volt, amikor a szülei elfogadták a meghívást.

A kislány szülei boldogan hallgatták a zenét és a bibliai témákat. Amikor a prédikátor olyan emberekről beszélt, akik elhagyták Istent és most szomorúak, Jessica apukája úgy érezte, mintha pont ő róla beszélné. Az igehirdetés végén a pásztor megkérte azokat, akik szeretnének megkeresztelkedni, hogy jöjjenek előre. Jessica nagyon megörült annak, hogy az apukája is előre ment. Nem sokkal később pedig az anyukája is elhatározta, hogy megkeresztelkedik.

Jessica boldog volt, hogy a szülei megkeresztelkedtek, ám ő arra vágyott, hogy a család többi tagja is a szívébe zárja Jézust. Így ő a család többi tagjának is beszélni kezdett a hatalmas Istenről, aztán pedig meghívta

őket a gyülekezetbe. Közülük hamarosan nyolcan megkeresztelkedtek!

Jessica és a szülei most nagyon örülnek! „Boldogok vagyunk és magasztaljuk Istent az új életünkért”, vallja a kislány édesapja.

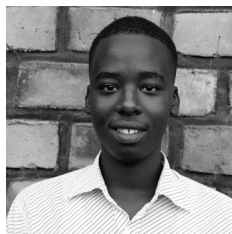
Tények:

- A Ruandai Köztársaság a világ egyik legkisebb országa, a területe 26.338 km². Több mint 11 millió lakója van és a világ egyik legsűrűbben lakott területének számít.
- Ruanda a bolygónk azon három országának az egyike, ahol a hegyi gorillák megfigyelhetők.
- Ruandát még „az ezer hegy országának” is nevezik.

2. MEGMENTVE A SÁTÁN MARKÁBÓL

MODARENO

Kisfiúk és kislányok, talán még emlékeztek arra a bibliai történetre, amikor egy asszony a démonoktól megszállott kislánya miatt jött Jézushoz. Erről az eseményről a Máté 15,22-től 28-ig terjedő szövegekben olvashattok. Egy másik, hasonló történetet a Márk 9,17-től 25-ig találunk feljegyezve, ahol egy apa kért segítséget Jézustól, mivel a fiát megszállták a démonok.

A mi mai történetünk is hasonló. Ebben a történetben egy démonoktól megszállott kislányról van szó, és az anyukájáról, aki imádkozott érte.

Démonok ellenőrzése alatt

Modareno és az öccse meg az édesanyjuk, Asisiné, Ruanda fővárosában, Kigaliban élnek. Kilenc éves korában Modareno nagy bajba került. Éjjel nem tudott aludni, de enni se tudott. Olyan dolgokat kezdett látni és hallani, amelyeket mások nem láttak és nem hallottak.

Ez ellen úgy harcolt, hogy sok mindent összetört a házban. Sokkal erősebb volt, mint kellett lennie az ő korában. Azért volt ilyen, mert megszállták a démonok és az ellenőrzésük alatt tartották.

Asisiné már a kórházba is elvitte, de az orvosok tehetetlenek voltak. Fogalmuk sem volt mi történik a kisfiúval.

A démonok néha napokig megszállva tartották, másalkalommal ütlegelték, vagy egyszerűen elejtették. Asisiné sokat sírt, mert szerette a fiát és szeretett volna segíteni rajta.

Akkor elhatározta, hogy imában megkéri Jézust. Sokat imádkozott azért, hogy a démonok elhagyják a fiát, és ismét normálisan élhessen.

Az ima ereje

Modareno érzekelte, hogy az édesanyja imádkozik érte, de minden alkalommal, amikor meghallotta Jézus nevét, a démonok arra kényszerítették, hogy bedugja a fülét. Asisiné azonban kitartóan imádkozott a fiúért. Még a kisöccse, Dino is imádkozott érte.

Modareno lassan valahogy mégis kezdte jobban érezni magát, a démonok azonban néha mégis visszajöttek, akkor viszont megbetegedett és nagyon félt.

Asisinének eszébe jutott az a bibliai eset, amikor a tanítványok nem bírták kiűzni a démonokat, de Jézusnak sikerült. Amikor a tanítványok megkérdezték, hogy miért nem sikerült nekik kiűzni a démonokat, Jézus így válaszolt: „Ez a faj semmivel sem űzhető ki, csupán könyörgéssel és böjtöléssel.” (Márk 9,29)

Ima és böjt

Asisiné tudta, mi a teendő. Elhatározta, hogy három napig böjtölni fog (nem eszik) és imádkozni fog. Ez alatt az idő alatt még közelebb került Jézushoz. Így imádkozott: Istenem, szeretnék még közelebb jutni hozzád. Olyan közel, amilyen közel el sem tudom képzelni. Szeretném elmondani, hogy mi bánt, mert tudom, hogy te megoldhatod.”

Asisinének volt egy kis jegyzetfüzete, ahova mindig feljegyezte a problémáit, amelyeket Jézus egyenként mind megoldott. Isten a Bibliából mindig megmutatta neki a válaszokat. S miközben Asisiné imádkozott, tanúja lehetett annak, hogyan oldja meg Isten egyenként a bajokat. Így arról is meg volt győződve, hogy Isten az ő kisfiát is meg fogja gyógyítani.

Elkezdte tanítani a fiát, hogy ima közben kimondja Jézus nevét. Hamarosan minden démon elhagyta a fiút, és utána már egészen jó volt. Jézus meggyógyította.

Modareno most 14 éves, és vezeti a gyermek-szombatiskolát. Azt mondja nagyon fontos, hogy a gyerekek megtanulják, hogyan is kell imádkozni. Ő így tanácsolja őket: „Jézusnak mindig elmondhatjátok a bajaitokat. Mondjátok el neki minden problémátokat, és Ő majd megoldja. Minden reggel imádkozzatok, és kérjétek a segítségét mindahhoz, amivel szembe kell néznetek. Higgycetek Istenben, mivel Ő élő Isten.”

Missziós sarok:

- A Ruandai Unió Missziója a Kelet – Közép-Afrikai Divízió része.
- Ruandában 645.048 adventista van, akik 1.713 imaházban gyülekeznek.
- A Közép-Afrikai adventista egyetemen egészségügyi iskolát nyitottak. A tizenharmadik szombati adományaink támogatásával az egyetemisták számára büfét és hálótermeket építenek.

Tarkabab és burgonya

2 csésze áztatott, lecsurgatott tarkabab, vagy

4 csésze konzervbab (tarka)

2 nagy, hámozott, kockára vágott burgonya

2 zellerszár, vagy kisebb, összevagdalt zellertő

1 kiskanál só

1 apróra vágott vöröshagyma

4 földimogyoró-olaj

Elkészítése: Az áztatott babot feltesszük főni és főzzük, amíg megpuhul. Hozzáadjuk a burgonyát, zellert, sót és annyi vizet, hogy ezt mind ellepje. Alacsony hőfokon főzzük tovább, míg a burgonya is megpuhul. Serpenyőben megpirítjuk a hagymát. Utána hozzáadjuk a

babhoz és a burgonyához, majd keverőkanállal elkeverjük. Főtt rizs mellé tálalhatjuk. Ebből a mennyiségből nyolc adagot kapunk.

3. CSALÁDI VÁLLALKOZÁS

NATASA ÉS CHERITY

Natasa és Cherity nővérek és a kelet-afrikai Ruandában élnek (mutassátok meg a missziós térképen). Natasa és Cherity számára Isten szeretetéről beszélni másoknak: családi vállalkozás. Mindnyájan bekapcsolódtak.

Cherity 10 éves. Emlékszik még a balesetére és hogy néhány másodperc múlva, ahogy ott feküdt eszméletlenül az úton, majdnem átgázolt rajta egy autó. „Ahogy eszembe jut a nap, amelyen meghalhattam volna, azonnal felébred bennem a vágy, hogy beszéljek az embereknek Jézusról.”

És nem csak mondja, hanem meg is teszi. Az iskolában, a szünetben, Cherity beszél a barátainak Isten nagy tetteiről, ahogy arról a Bibliában olvasott, és elmondja nekik, hogy az ő életükben is tehet nagy dolgokat. Elmondja nekik, hogy Jézus az ő Megváltója, és kéri őket, hogy ők is fogadják el Jézust személyes Megváltójuknak. Aztán meghívja őket családjukkal együtt az imaházba.

Cherity boldog, amikor a barátai közül valaki eljön az imaházba. „Bemutatom őket a gyermek-tanítónak és a többi gyerekeknek, úgy hogy jól érezhessék magukat. Még a szombati bibliatanulmányt is elmesélem nekik, hogy követhessék. Így ők is a gyermekosztály tagjának érezhetik magukat.”

Paulina hirdeti az örömezenetet

Az egyik kislányt, akit Cherity meghívott, Paulínának hívják. Néhány hónappal ezelőtt, Paulina meghívta édesanyját az imaházba. A két kislány anyukája elbeszélgetett Istenről, és ez segítette Paulina anyukájának abban, hogy Isten mellett döntsön. Paulina anyukája ma

már rendszeresen jár az imaházba. Tanulmányozza a Bibliát és megtalálja benne a válaszokat az Istennel kapcsolatos kérdéseire.

Paulina anyukája nemrég megkérte Cherity apukáját, hogy hívja meg Paulina apukáját a gyülekezetbe. A két apuka néhányszor elbeszélgetett egymással telefonon. „Már mindnyájan hirdetjük az igazságot Paulina családjának”, mondja Cherity. „Édesapám elbeszélgetett Paulina apukájával a szombatról és annak jelentőségéről. Paulina apukája megígérte az én apukámnak, hogy egyszer ő is eljön Paulinával az imaházba. Imádkozok Paulináért és a családjáért. Tudom, hogy nekem mit jelent az, hogy a családom szereti Istent, és hogy családként együtt imádjuk Őt. A barátnőmnek is ezt kívánom.”

Natasa bizonytságot tesz

Natasa Cherity kishúga. Ő sem akar kimaradni, ami az Isten szeretetéről való bizonyítást illeti.

„Beszélék Jézusról az iskolatársaimnak”, mondja Natasa. „Meghívom őket, jöjjenek vele a gyülekezetbe. Ha azt mondják, hogy eljönének, akkor megkérem édesanyámat, hogy kérdezze meg a szüleit, hogy elengednék-e a gyerekeket. Ha a szomszédságban élnek, akkor mindnyájan velünk jönnek. A barátaim néha az egész szombatot velünk töltik.”

Eddig Natasa négy barátja jött el az imaházba a családjával. Natasa az unokatestvéreit is meghívja a gyülekezetbe, s ők is eljönnek. „Az apukájuk már volt a gyülekezetben, de az anyukájuk még nem”, mondja Natasa. „Imádkozunk a szüleikért. Szeretnénk, ha ők is családként együtt dicsőítenék Jézust.”

Családi vállalkozás

Cherity és Natasa szülei örülnek annak, hogy a lányok meghívják a barátait az imaházba.

Azt szeretnék, hogy a rokonaik és a barátaik is megismernék Istent és megszeretnék Jézust. „Szeretném, ha a barátaim velem lennének a mennyben, amikor Jézus eljön értünk”, mondja Natasa. „Szeretném ma megkérni a szombatiskolába járó gyerekeket, hogy hívják meg a barátait az imaházba”, teszi hozzá Natasa. „Így még több gyerekek fogja megismerni Jézust.”

Cherity egyetért vele. „A gyerekek világszerte meghívhatják barátait a szombatiskolába, hogy azok is megismerjék Isten szeretetét. Isten azt szeretné, hogy mindenkinek, akivel találkoznak, beszéljenek róla. Hívjátok meg hát a barátaitokat a gyülekezetetekbe. Meg fogtok lepődni. Valószínű, hogy eljönnek, sőt, talán még a családjukat is magukkal hozzák.”

Gyerekek! Beszéljünk a hét folyamán Isten szeretetéről; próbáljatok meghívni valakit a hét folyamán a szombati istentiszteletre. Ez is egyik módja annak, hogy hirdessétek a világban Isten szeretetét.

4. KÖNNYŰ!

ROZETTA ÉS LARISSZA

Larissza és Rozetta egy kis kelet-afrikai államban, Burundiban él. (Mutasd meg Burundit a misszióstérképen.) Larissza 8 éves, Rozetta meg 7. A két kislány egymás szomszédságában él, és a legjobb barátnők.

Larissza meghívása

Larissza és a családja adventisták. Egyszer, ahogy a két kislány kint játszott, Larissza anyukája behívta a kislányt családi áhítra. Larissza ránézett Rozettára: „Gyere, most áhítatot tartunk!” Rozetta bement Larisszával a házba. A család Jézusról énekelt, az anyuka bibliai történetet olvasott, és mindnyájan együtt imádkoztak.

„Tetszett nekem Larisszáék családi áhíta”, mesélte nekünk Rozetta. „Mi nem szoktunk áhítatot tartani, ezért mindig alig várom, hogy elmehessek Larisszáékhoz, áhítra”.

Gyere el a szombatiskolába

„S akkor Larissza meghívott a szombatiskolába”, magyarázta Rozetta. „Én beszéltem a szüleimnek Larisszáék áhítatáról. Azt is elmondtam, hogy Larissza meghívott engem a szombatiskolába. Nagyon örülök, hogy a szüleim elengedtek. Szeretem a szombatiskolát!”

Rozetta és Larissza már három éve jár a szombatiskolába. „Igazán szeretem a szombatiskolát”, mondja Rozetta. „Szeretem az énekeket és a bibliai történeteket. Bibliaverseket is tanulunk, és szeretem fejből megtanulni őket.”

Rozetta gyakran beszél az anyukájának arról, hogy mit tanultak a szombatiskolában. Néha felmondja neki a bibliaverseket, amelyet fejből megtanult, néha meg a gyülekezetben hallott énekeket énekelgeti neki. Az anyukája mindig figyelmesen meghallgatja, amikor Rozetta érdekes dolgokat mesél neki a szombatiskoláról. Rozetta még az istentisztelet második részét is nagyon szereti.

Rozetta meghívása

Rozetta egyszer meghívta a szüleit a szombatiskolába. Nem álltak rá azonnal, de Rozetta kitartó volt. „Gyertek el, legalább egyszer”, kérte őket. Végül Rozetta anyukája beleegyezett, hogy elmenjen a kislánnyal az imaházba.

Rozetta nagyon boldog volt! „Boldog vagyok, hogy te is velem jössz”, mondta Rozetta. „Szeretném, ha mindig együtt mennénk.”

Rozetta édesanyja nem tudott mindig jelen lenni, mert órái voltak. De amikor csak tudott, mindig elment a lányával. Szombatonként, amikor nem volt több órája, azonnal elment az imaházba.

Közös imák

Rozetta szeretett volna a családjával együtt imádkozni, ahogy azt Larisszáék tették. S amikor Rozetta anyukája elkezdett járni más családokhoz az áhítatokra, Rozetta is mindig vele ment.

Rozetta egyszer megtudta, hogy a szülei szeretnék egy kisbabát. Rozetta elkezdett imádkozni egy kisbabáért. Néhány hónap múlva megtudta, hogy az édesanyja várandós.

Akkor az anyukája még mással is meglepte Rozettát. Elmondta neki, hogy szeretne megkeresztelkedni. Rozetta nagyon boldog volt!

Édesapért imádkozni

Rozetta édesapja nem jár a gyülekezetbe, de örül annak, hogy a család többi tagja jár az imaházba. Rozetta tudja, hogy mit kell tennie. Elkezdett imádkozni azért, hogy az apukája is elinduljon a szombatonként az istentiszteletekre. Később meg is hívta őt az imaházba.

Rozetta azt szeretné, ha a teljes családja Isten nagy családjához tartozna. „Arra vágyom, hogy Larissza családjához hasonlóan, nekünk is legyenek családi áhítataink“, mondja Rozetta. „Lehet, hogy én magam fogom kezdeményezni és vezetni ezeket az áhítatokat“

Könnyű!

Larissza vallja, hogy könnyű volt neki meghívni a barátnőjét a Jézussal való barátkozásra. Larissza szeretné, hogy ha más gyerekek is meghívnák a barátait a szombatiskolába, hogy azok is megtanulják szeretni Istent. „Először is imádkozzatok értük“, mondja. „Utána meghívjátok őket. Ha igent mondanak, akkor ez nagyszerű! Ha nemet mondanak, akkor továbbra is imádkoztatok értük, és többször is hívjátok meg őket az istentiszteletre. Egyszer majd nagyon fognak örülni annak, hogy meghívtátok őket.“

Rozetta nagyon örül annak, hogy Larissza meghívta őt az imaházba. Rozetta már gondolkodik azon, hogy ő is meghívja egyik barátnőjét az imaházba. Végére is, ez az, amit misszionáriusok tesznek.

Tények:

- Burundi egy afrikai ország, mely a kontinens keleti részén, Tanzánia és a Kongó Demokratikus Köztársaság között helyezkedik el, Ruandától délre.
- Habár a legkisebb afrikai országok közé tartozik, a területéhez viszonyítva igen sok lakósa van, úgy 10,1 millió. A legtöbb ember azonban kisebb falvakban él és állattenyésztéssel foglalkozik.
- A fővárosa Bujumbura, amely Burundi nyugati vidékén található, a Tanganyika-tó mellett. A fővárosban 750.000 ember él.

5. NEM SZÉGYELLEM

LOISON

Loison Burundiban él, a fővárost körülvevő hegyekben. (Mutasd meg Burundit a missziótérképen.) Loisont és a testvéreit a szülei kiskoruk óta arra tanították, hogy imádkozzanak és a tehetségüket Isten dicsőségére használják. Loison és a nővére szeretnek az imaházban együtt énekelni, néha meg az édesapjukkal együtt meglátogatják a szomszédokat és Isten szeretetéről beszélnek nekik. Vannak, akik megköszönik nekik, mások azonban nem akarnak hallani Istenről. Loison mégis nagyon fontosnak tartja, hogy beszéljen az embereknek Jézusról, még ha nem is fogadják Őt el személyes Megváltójuknak.

Igehirdetés

Loison bizonyosságot tesz a hitéről az osztálytársainak, és meghívja őket az imaházba. „Ma három barátomat vezettem el az imaházba”, újságolja nekünk. „Máskor meg még más gyerekek is velünk jöttek.”

Loison szülei a közeli imaházba járnak istentiszteletre, Loison azonban szívesebben jár a városi gyülekezetbe. Ezért a barátaival együtt 45 percig gyalognak a városi imaházig. A gyerekek nem panaszkodnak a hosszú gyaloglás miatt. „Némelyik barátom nagyon különösnek tartja, hogy szombaton járunk istentiszteletre, és nem vasárnap”, meséli Loison. „És akkor én, séta közben, beszélek nekik az egyházak közötti különbségekről. Elmondom nekik azt, amit gondolom, hogy Jézus szeretné, ha tudnák. A hazafelé vezető úton beszélgetünk mindarról, amit a gyülekezetben megtanultunk.”

Loison egyik barátja csatlakozott a gyülekezeti gyermekkórushoz. A szülei azonban nem örültek annak, hogy ő szombatonként jár az istentiszteletre. Azt mondták neki, hogy ha továbbra is eljár Loisonnal az adventista imaházba, akkor más lakás után kell néznie. A kisfiú két hétig Loisonnal maradt. Aztán a szülei tudatták vele, hogy hazamehet, és hogy meg fogják neki engedni, hogy eljárjon az imaházba. Loison szereti Jézust és nem akarja, hogy bárki akadályozza őt abban, hogy szolgáljon neki.

A szombatnál maradni

Néhány adventista gyerek Loissonal jár iskolába. Állami vizsgán dől el, hogy ki mehet tovább a 7. osztályba. A tanárok szombatonként vizsga-felkészítő órákat tartottak, hogy a diákok biztosan levizsgázzanak. Az adventista gyerekek elmondták a tanároknak, hogy fontosabbnak tartják szombatonként Istent dicsőíteni, mint felkészítő órákra járni. Habár a tanárok megnehezíthették volna a szombati tanításra nem járó gyerekek életét, az adventista gyerekek hálásak Istennek a tanárok megértéséért és elnézéséért, amiért kimaradnak az órákról. A barátaik néha megkérdezik: „Miért nem jártok szombatonként iskolába? Az órák után is elmehetnétek az istentiszteletre”. Loison igyekszik elmagyarázni nekik, mennyire fontos hűnek maradni Isten Törvényéhez.

Ne szégyellj

„Én nem szégyellek beszélni a hitemről a többieknek”, mondja Loison. „Még akkor is beszélni fogok a barátaimnak Istenről, ha kinevetnek.” Loison egy igazi misszionárius. Mi is lehetünk misszionáriusok, ha elmondjuk a barátainknak, mennyire szeretjük Istent, és ha meghívjuk őket az istentiszteletre. Vajon a hét folyamán majd te is misszionárius leszel?

Missziós sarok:

- Burundiban a lakosság kétharmada keresztény, főként római katolikus. Egyharmada hagyományos törzsi vallást gyakorol, vagy szellemimádó.
- Burundiban 19.138 adventista hívő van, míg a lakosság száma: 10.483.000 fő.
- A legtöbb adventista falvakban él, ahol állattenyésztéssel foglalkozik.

Tanuljunk kirundi nyelven

Itt találtok néhány kifejezést kirundi nyelven, Burundi hivatalos nyelvén. A hangsúlyos szóttagokat a kiejtésnél nagy betűvel írtuk.

Kifejezés	Írásmód	Kiejtés
Áldott szombatot	Isabato nziza	E-sZa-ba-to n'zi-za
Köszöntünk	Kaze	KA-ze
Jó reggelt	Bgakeye	b'vak-AJ-e
Jó napot	Mwiriwe	m've-RI-we
Köszönöm	Urakoze	ura-KO-ze
Nincs mit	Murakoze gushima	mu-ra-KA-za gu-SZI-me
Igen	Ego	E-go
Nem	Oya	O-ja
Viszont látásra	N'agasaga	n'a-ga-SZA-ga

6. A DRÁGA SZOMBATNAP

A mai történetünk Burundi fővárosából, Bujumurából való.

Bellát kiskora óta arra tanítják a szülei, hogy szeresse Jézust és a szombatot. Amikor azonban iskolába kezdett járni, rájött, hogy nem mindenki szereti Istent és a szombatot.

Bella iskolájában hat napon át folyik a tanítás, hétfőtől szombatiig. A szülei, minden iskolaév elején elmagyarázzák neki, hogyan kell elmondani a tanároknak, hogy ő szombatonként istentiszteletre jár, ezért nem lesz jelen az órákon.

Megállni egyedül

Bella tanító bácsija az első és a második osztályban megengedte, hogy Bella szombatonként kimaradjon a tanításról, a harmadik osztályban azonban a tanító nénije azt mondta, hogy ő nem fog felelni azokért az ellenőrzőkért, amelyeket Bella – a szombati kimaradásai miatt – nem fog megírni.

Bella ezt elmondta a szüleinek, akik bementek az iskolaigazgatóhoz. Az igazgató azonban azt mondta, hogy a tanítónőtől függ, megengedi-e Bellának, hogy kimaradjon, vagy nem. Bella szülei kitartóan imádkoztak a probléma megoldásáért, végül a tanító néni csak ráállt, hogy a szombati ellenőrzőket Bella hétfőn írja meg.

Szombatonként csak fele annyi órájuk volt, s a tanítók, tanárok ilyenkor ellenőrizték le a gyerekeket, hogy megtudják, mennyit tanultak meg a hét folyamán. Tehát minden szombaton ellenőrzt írtak, és Bellának minden hétfőn, iskola előtt vagy a szünetben meg kellett írnia az ellenőrzt.

A többi diák észrevette, hogy a tanító néni nem szereti, hogy Bella kimarad a szombati órákról. Így a gyerekek is rászálltak; elkezdtek csúfolni, sőt, azt mondták, hogy lusta, azért nem jár szombatonként iskolába. Bella néha nagyon egyedül érezte magát a szombat megtartásáért vívott harcban, a családjá azonban támogatta és azt mondta, hogy Istennek kell inkább engedelmeskedni, mint az embereknek.

Bella és a szülei elkezdtek imádkozni azért, hogy Bella számára találhassanak egy olyan iskolát, ahol szombatonként nincs tanítás. Bella nagyon sokat tanult, hogy jó jegyeket kapjon az ellenőrzőkön, és hogy minél jobban levezgázhasson. És az eredménye az volt, hogy végül Bellának alkalma volt saját magának kiválasztania az iskolát, ahova járni szeretett volna. Persze olyan iskolát választott, ahol szombaton nem volt tanítás.

A drága szombatnap

„A szombat egyre drágább lett a számomra, mert harcoltam érte”, mondja Bella. „Bátorítom a gyerekeket, hogy legyenek engedelmesek és hűek Istenhez. Tiszteljék Isten akaratát és Törvényét, még akkor is, ha ezt a körülöttük élők megnehezítik a számukra. A hűségem miatt alkalmam volt beszélni a hitemről a többieknek és megmutatni nekik, hogyan találja meg Isten a módját annak, hogy támogassa a Benne bízókat.”

Bellának igaza van. Amikor tiszteljük Istent a kis és nagy ügyekben, Ő támogat minket. Közben mások észreveszik az Isten iránti hűségünket, és talán éppen ezért ők is istentisztelőkké válnak.

Tények:

- Az országban két hivatalos nyelv létezik, a francia és a kirundi, de beszélik még a szuahélit is.
- A XX. század elején, Burundiban és Ruandában a németek és a belgák uralkodtak, s ekkor ez az ország úgy volt ismert, mint Ruanda-Urundi.
- Burundi és Ruanda 1962. július 1-én nyerte el a függetlenségét.

Beszéljünk szuahéli nyelven

Közép- és Kelet-Afrikában 45 millió ember beszéli a szuahéli nyelvet, akiknek erre a más közösségekkel való kereskedelem miatt van szükségük. A hangsúlyos szótagokat nagy betűvel írtuk.

Kifejezés	Írásmód	Kiejtés
Szervusz	Jambo	DZSAM-bo
Jó reggelt	Shikamoo	si-KA-mu
Hogy vagy?	Habari gani	ha-BA-ri ga-ni
Köszönöm, jól.	Sijambo asante	szi-DZSAM-bo a-SZAN-te
Az én nevem ____.	Jina langu ni ____	DZSI-na LAN-gu ni ____.
Mi a neved?	Jina lako ni nani?	DZSI-na LA-ko NA-ni?
Igen	Ndiyo	n'DI-jo
Nem	Hapana	ha-PA-na
Kérem	Tafadhali	ta-fad-HA-li
Köszönöm	Ahsante	a-SZAN-te SZA-na
Köszöntünk	Karibu	ka-RI-bu
vizontlátásra (egy személyhez)	Kwa heri	kva HE-ri
vizontlátásra (több személyhez)	Kwa herini	kva he-RI-n

7. „SZERETNÉM NEKIK ELMONDANI“

MICHAEL

Michael és a családja a kelet-afrikai Dél-Szudánban él (mutassátok meg Dél-Szudánt a missziós térképen). Dél-Szudán valaha Szudánhoz tartozott, de 2011-ben független állammá vált. Az országnak ebben a részében sajnos még mindig előfordulnak zavargások.

A dél-szudáni emberek élete nagyon nehéz. Sok gyerek naponta éheznek. Sokan nyugtalanok az állandó zavargások miatt, amelynek ki vannak téve.

De Isten a problémák ellenére is munkálkodik ebben az országban. Dél-Szudánban több mint 24,000 adventista hívő él, és évről évre egyre többen válnak az adventista egyház tagjává.

Reménység - Jézusban

Michael és a szülei adventisták. A fővárosban, Jubában élnek, és a Jézusba vetett reménységet másokkal igyekeznek megosztani. Michael 12 éves és sokat elbeszél másoknak Istenről meg a Bibliáról.

„Vannak emberek, akik nem ismerik a Bibliát, ezért beszélek én nekik a Bibliáról”, magyarázza a fiú. „El akarom nekik mondani, hogy Jézus szereti őket, hogy aztán ők is szeressék Jézust.”

Michael szívesen mesél bibliai történeteket, mind a felnőtteknek, mind a gyerekeknek, mint amilyen a Józsefről szóló történet. De Jézus kereszthaláláról is beszél nekik. „Ha nem halt volna meg értünk”, mondja Michael „nem ismertük volna meg Isten nagy szeretetét”.

Amikor Michael, a gyerekeknek és a felnőtteknek, arról beszél, hogy Jézus ismét eljön, hogy őket is felvigye a mennybe, boldogan hallgatják ezt a jó hírt! Michael arra bátorítja őket, hogy olvassák a Bibliát és naponta imádkozzanak.

Tanulni a családi áhitaton

„Édesapámtól és édesanyámtól sokat tanulok a reggeli és az estéli áhitatokon”, mondja Michael. „A reggeli áhitatokon olvassuk a Bibliát,

majd tanítanak bennünket imádkozni. Este, lefekvés előtt még egyszer olvasunk valamit a Bibliából, majd mindnyájan együtt imádkozunk. Szeretjük az énekeket, mint amilyen a „Dicsóság Istennek!”

Habár hirdeti az Igét, Michael nem tervezi, hogy prédikátor lesz. Nagykorában mérnök szeretne lenni, és épületeket akar építeni. Istenről azonban továbbra is beszélni fog az embereknek.

Beszélj a hitedről

Nem kell prédikátornak lenned ahhoz, hogy beszélj másoknak Istenről. Az sem szükséges, hogy felnőtt legyél. Világszerte sok gyerek és fiatal beszél másoknak Istenről. Te is megteheted! Miért nem kérnétek meg Istent, most mindjárt, hogy mutassa meg nektek, hogyan tehetitek ti is meg.

És ne felejtsetek el imádkozni Michaelért meg a többi Dél-Szudánban élő gyerekért és fiatalért. A tizenharmadik szombati adományaitok segítségével fel tudnak majd építeni egy épületet, amelyben megtarthatják majd a szombatiskolát, a cserkésztalálkozókat és más tevékenységeiket. Jelenleg egy fa alatt gyülekeznek. Köszönjük nagy-lelkű adományaitokat.

ÉTELRECEPT

Dél-szudáni vörös-rizs

8 ½ csésze vörösrizs-liszt

2 evőkanál olaj

ELKÉSZÍTÉSE:

Este készítjük, hogy reggelig pihenjen.

Egy nagyobb tálba tegyetek egy csésze vörösrizs-lisztet. Adjatok hozzá öt csésze vizet, és készítsetek egyenletes masszát. Takarjátok le az edényt és reggelig hagyjátok pihenni. Reggel adjátok hozzá a maradék lisztet, gyúrjátok össze, majd folytonosan, egy-egy marék lisztet véve a kezetekbe, morzsoljátok úgy 20 percig, amíg az egész morzsa el nem morzszálódik. Forrósítsátok fel az olajt közepes tűzön, egy nagy serpenyőben, tegyetek bele két csésze vörösrizs-lisztből készült morzsát, és 3 percig süssétek (vagy amíg megbarnul). Tegyetek hozzá 1/3 csésze vizet, vagy még többet, ha kell, hogy az összes morzsa megnedvedsen, és még 2 percig főzzétek. Rakjátok át egy tálba, töltsétek

ismét két 2 kanál olajt a serpenyőbe és a leírt eljárással készítsétek el az összes morzsát. Főtt főzelékfélével és joghurttal tálaljátok.

Megjegyzés: Vörösrizs-lisztet az afrikai élelmiszereket árusító üzletekben kaphattok. Ha nálatok nem kapható, akkor vörösköles-liszttel is elkészíthetitek.

8. A HŰSÉGES CSALÁD

VIKTOR ÚR ÉS SHAMAH

A múlt szombaton a Dél-Szudánban élő Michaelről és a családjáról olvastunk. Biztosan emlékeztek arra, hogy mennyire szeret Michael Jézusról beszélni. A mai történetből megtudjuk, hogy Michael édesapja mennyiben segített Viktor családjának abban, hogy megismerje Istent.

Viktor apja iszákos volt. Az apuka mindig azt gondolta, annak ellenére, hogy iszik, semmi rossz nem fog történni vele. Egyszer azonban nagyon megbetegedett és meghalt.

Jól hallható hang

Amikor felnőtt, Viktor is alkoholista lett, és egyszer ő is nagyon megbetegedett. S akkor egy jól hallható hang azt mondta neki, hogy ha nem hagyja abba az ivást, akkor ő is úgy jár majd, mint az apukája: meg fog halni. Elhatározta, hogy leszokik az alkoholról. „Ezen a napon Isten elkezdett munkálkodni az életemben”, emlékszik vissza Viktor úr.

Viktor úr elkezdte nézni a keresztényi tévéműsorokat és nagyon tetszettek neki. Akkoriban ismerkedett meg Verával, majd összeházasodtak. Ők ketten aztán boldogan várták, mikor jön majd a kisbaba. Akármennyire is várták, nem lett kisbabájuk. Szomorúak voltak. Elhatározták, hogy olvasni fogják a Bibliát. Remélték, hogy Isten segíteni fog rajtuk. És segített is. Sok olyan házaspárról olvastak a Bibliában, akiknek nem volt gyermekük, pedig nagyon szerettek volna, mint pél-

dául Ábrahám és Sára, Anna, aki Sámuelért imádkozott, stb.. Viktor és Vera elkezdtek imádkozni egy kisbabáért.

Boldog idők

Akkoriban ismerkedett meg Viktor úr Michael édesapjával, aki megkérdezte tőlük, akarják-e velük együtt tanulmányozni a Bibliát? Azt mondták „igen”. Nagyon örültek, hogy volt valakijük, akinek feltehették a kérdéseket, és aki válaszol nekik a Bibliából. Michael édesapjával való tanulmányozás után Vera és Viktor megkeresztelkedett az adventista egyházban.

S akkor még más öröm is érte őket: megszületett az első kisbabájuk. A Shamah nevet adták neki. Azután született két kislányuk - ikrek! S egy idő után született nekik még egy kislányuk, akit Faith-nek (Hit-nek) neveztek el.

Viktor és Vera nagyon boldogok voltak. Esténként, lefekvés előtt családi áhítatot tartottak. Szerettek együtt énekelni, bibliai történeteket hallgatni és imádkozni.

Kedvenc bibliai történet

Néhány év múlva a házaspár ismét babát várt, de ez alkalommal szomorú dolog történt. Amikor Vera bement a kórházba, hogy megszüljön a kisbabáját, a komplikációk következtében meghalt.

Viktor és a gyerekek persze nagyon bánatosak voltak. De nem vették el a Jézusba vetett hitüket, hanem várják Jézus közeli eljövetelét.

„Kedvenc bibliai történetem a Jézus feltámadása”, meséli Shamah, aki most 12 éves. „Apa arra tanított, hogy amikor Jézus visszajön, akkor majd feltámasztja édesanyját, és mindnyájan együtt felmegyünk vele a mennybe!”

Viktor családja minden este összejön istentiszteletre, énekelnek, Bibliát olvasnak, és együtt imádkoznak. Szombatonként boldogan járnak a szombatiskolába. Néha azonban Shamah és a húgai meg a többi gyerek, nem tudja megtartani a szombatiskolát, mert esik az eső. Ők csak egy fa alatt tudnak összejönni, ami esős időben nem megfelelő hely. Mert mikor esik az eső, akkor mindig minden nagyon sáros.

Ebben a negyedéven jó alkalmunk van arra, hogy támogassuk a Juba-i gyerekeket. A tizenharmadik szombati adományaink egy részé-

Dél-Szudánban a gyerekek az istentiszteletet egy fa alatt tartják.

ből Báránrejteket fognak építeni. Ezt az épületet a gyerekek fogják használni istentiszteletre, cserkész-összejövetelekre és más tevékenységekre. Kérünk benneteket, ne felejtsetek el elhozni a nagylelkű adományaitokat, amellyel Shamahot és a többi gyerekeket akarjuk támogatni Jubába (Dél-Szudán). Köszönjük.

Dél-Szudánban a gyerekek az istentiszteletet egy fa alatt tartják.

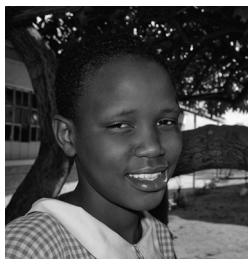
Rövid tények:

- Dél-Szudán 2011-ben nyerte el a függetlenségét. 2011 óta az országban állandóan háborúk dúlnak.
- A nyelveket illetően, Dél-Szudán az egyik legváltozatosabb ország, több száz nyelvvel és a nyelvcsoporttal.
- Dél-Szudán, túlnyomórészt keresztény terület, egy kifejezetten törzsi kormányzati struktúrával, míg az északi Szudán a saría iszlám törvények alapján működik.

9. MENEKÜLÉS

A REMÉNYSÉG FELÉ, első rész

NAEKU

A mai történetünk Kenyából való (mutasd meg Kenyát a missziós térképen). „Gepárd!” - kiáltott Shinai. „Bújj hamar az ágy alá!” Namu gyorsan belökte a kishúgát az ajtó nélküli sárkunyhóban levő ágyuk alá. A kis Naeku egészen odabújt az egyenetlen falhoz. A néhány deszkából és tehénbőr takaróból álló ágy nem igazán nyújthatott menedéket, ezért a gyerekek remegtek a félelemtől, amikor a házuk közelében meghallották a gepárdot.

A gyerekek aztán ott el is aludtak, a gepárdok pedig elmentek. Amikor Naeku másnap reggel felébredt, remegve kúszott oda a fivéréhez. A vékony blúza nem nyújtott védelmet a hideg reggel ellen. Korgott a gyomra, de tudta, hogy otthon nincs semmi ennivalójuk.

Shinai és Naeku a maszáj törzs tagjai. A maszáj törzs Kenya déli részében él valamint Tanzánia északi vidékén. A maszájok élete sohasem volt könnyű.

Shinai és Naeku a manjátának nevezett sárkunyhóban él, Kenya déli préri-vidékén. Amióta meghalt az édesanyjuk, az apjuk többször napokra eltűnt, hogy a bánatát alkoholba fojtsa. A gyerekek sírtak, mert éhesek voltak, s ilyenkor némelyik szomszéd hozott nekik egy kis tehéntejet.

Naeku új iskolája

Amikor Naeku 5 éves volt, meglátogatta őket egy ember, aki hosszasan elbeszélgetett az apukájukkal. Utána az apuka előhívta Naekut a konyhá árnyékából és így szólt: „Menj ezzel a bácsival. Ő elvezet az iskolába.”

Naeku engedelmesen követte az embert az utóhoz. Nem tudta, hogy mi fog történni, de meg sem merte kérdezni. Az ember észrevette róla, hogy fél, ezért így szólt hozzá: „Tetszeni fog neked az új iskola. Ott majd könnyebb lesz az életed.”

Az egyenetlen úton haladva nagy porfelhőt hagytak maguk után. Naeku éhes és szomjas volt, de nem panaszkodott. Nemsokára eljutottak egy helyre, ahol több épület is volt. Amikor megállt az autó, egy asszony jött köszönteni őket. A bácsi bemutatta Naekut az igaz-

gatónőnek. A kicsi lányka lehajtott fejjel jött ki az autóból, hogy az igazgatónő gyengéden megérinthesse a fejét, mert ebben a kultúrában így köszöntik egymást. Ekkor az igazgatónő behívta őt a házba, hogy megmutassa neki.

Új élmények

Beléptek a nagy épületbe majd egy nagy terembe. A fal mellett, sőt közepén is ágyak voltak. Ezek azonban nem olyan ágyak voltak, mint amelyet az apukája csinált nekik fából és tehénbőröből. Az ágyakon matracok voltak, és puha takarók! „Ez a te ágyad”, mondta mosolyogva az asszony. A kislány azt a pár dolgot, amit magával hozott az ágy alatti dobozba rakta és betolta a helyére.

Utána követte az asszonyt egy másik terem felé, ahol az asztalon egy teli tányér kaszává, matóka és más zöldség várta. Az igazgatónő bölintására, a kiéhezett Naeku azonnal elkezdett enni. Több hónap után most először töltötte meg a gyomrát.

A következő szombaton meghallgatjuk, mi történt tovább Naekuvál az új iskolában.

Folytatjuk...

Tények:

- A maszajok, nomád, pásztorkodással foglalkozó dél-kenyai és észak-tanzániai törzs. Az állatok jelentik számukra a gazdagságot; egyik helyről a másikra vándorolnak, hogy a barmaik számára legelőket találjanak. A nők és a kislányok gyakran visszamaradnak egy kicsit, mialatt a férfiak és a fiúk előre mennek az állatokkal a legelő kiválasztása végett.
- A maszajok többnyire sárkunyhókban (kral, vagy szuahéli nyelven: bomas) laknak, aminek a vázát vékony botokból fonják meg, és amit marhatrágya, széna és sár keverékével tapasztanak be. A kunyhónak van ugyan ajtónyílása, de nincs ajtaja, amely megvédené őket a vadállatoktól.

A gepárd

A gepárd a leggyorsabb szárazföldi állat a világon. Rövid távolságokon akár 120 km/h sebességgel is futhat. A karcsú testük és a hosszú lába-

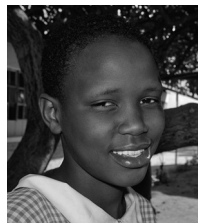
ik sebességre lettek teremtve. A gepárd abban különbözik a többi nagy vadmacskától, hogy ez egy kicsit kisebb, pöttyös a szőrméje, kisebb a feje és a fülei, valamint az orra két oldalán fekete ‚könnycsepp’-szerű minta húzódik lefelé a szemétől a szája sarkáig. A gepárd veszélyeztetett faj. A következő afrikai országokban él: Namíbia, Botswana, Kenya és Tanzánia.

10. MENEKÜLÉS A REMÉNYSÉG FELÉ, második rész

NAEKU

(Meséljétek el röviden, mi történt az első részben.)

Az igazgatónő, az udvaron át, elvezette Naekut egy másik épülethez. A kislány hallhatta, ahogy a többi gyerek együtt tanulja a leckét. De nem értette, mint mondanak. Bementek egy osztályba, ahol a tanítónő a mezítlábas Naekut bemutatta a többi gyerekeknek és a tanító bácsinak. Ebben az egyszerű betonkockás épületben voltak elhelyezve az egyszerű fapadok, ám Naeku még soha nem látott ilyen szép termet.

Keserű magány

Naeku gyorsan megszokta az új otthonát és a házirendet. Szeretette a tanulást és gyorsan utolérte a többi gyereket. Éjszakánként azonban rá tört a keserű magány, amikor a családi kunyhóban levő fivérére meg a nagynéninél levő kishúgára gondolt. Gyakran sírt, csendben, amikor azt gondolta, hogy senki sem látja. Azt akarta, hogy a testvérei is eljöhessenek ide tanulni, és nekik is jobb életük legyen, mint amilyen most az övé.

Naeku szerette az iskolát, ahol megtanult írni, olvasni és megtanulta szeretni Istent. A testvérei azonban nagyon hiányoztak neki. Az iskolaszünetben megengedték neki, hogy három napra hazamenjen. Boldog volt, hogy megláthatta a testvéreit és megtudta, hogy a fivére is jár iskolába. A fivére azonban sokat gyalogolt az iskoláig, és gyakran nagyon éhes volt.

Amikor már jobban megismerte Istent, azt is megtudta, hogy a gondjait Istenre bízhatja. Kérni kezdte Istent, segítsen, hogy a testvéreinek is jobb életük lehessen.

Akkoriban Naeku apja rájött, hogy nem tud megfelelően gondoskodni a gyerekekről. Megengedte hát, hogy a fia is elmehessen Naeku iskolájába. S amikor később a kishúga is megérkezett, Naeku szíve megtelt örömmel.

Mások támogatásán fáradozik

Naeku még emlékszik, hogy mennyire félt és mennyire hiányzott neki az otthona. Idő kellett ahhoz, hogy megértse, hogy az iskola az új otthona, ahol mindenki szereti és védelmezi. Ezért amikor csak új kislány érkezett az iskolába, Naeku mindjárt a védelmébe vette és segítette neki beilleszkedni az új életbe és a munkába. „Megpróbálok segíteni rajtuk, mert emlékszem, hogy én is mennyire magányosnak éreztem magam, amikor megérkeztem”, mondja Naeku.

A diákok megtanulják a felelősségvállalást azzal, hogy kimossák a ruhájukat, tisztán tartják az iskola környékét és gondozzák a növényeket. A reggeli és az esti áhítatokon pedig, meg a szombati istentiszteleteken, Jézusról tanulnak, aki szereti őket és a legjobbat akarja nekik. Így idővel megszeretik Jézust. „Boldog vagyok, hogy Jézus elvezetett ebbe az új iskolába”, mondja szégyellősen Naeku. „Itt megtanultam szeretni Jézust és hiszem, hogy Ő vigyáz rám. Ma már tudom, hogy Jézus volt az, aki megőrizte bennünket a gepárdtól, amikor még kicsik voltunk.

Tények:

- A maszájoknál már a 12-13 éves kislányokat férjhez adják, sőt, néha még korábban is. Házasságkötéskor a férj szülei tehenet vagy teheneket adnak a lányért. Ezért a lányokat aszerint értékelik, hogy mennyi vagyont hozhatnak a családnak.
- Sok maszáj szülő nem tartja fontosnak a kislányok iskoláztatását, ezért csak ritkán látni kislányokat az iskolában. A korai házasságkötéstől a kislányokat néha úgy tudjuk megmenteni, hogy diákothonos iskolába visszük, ahol biztonságban vannak, és tanulhatnak. Amikor a szülők belátják, mennyire hasznos, hogy a lányuk megtanult írni, olvasni, csak akkor engedik meg neki, hogy továbbtanuljon.

ÉTELRECEPT

Bableves curryval

450 g bab
½ teáskanál szerecsendió
4l kész zöldségleves
1 evőkanál curry por
1 nagy hagyma, apróra vágott
só ízlés szerint
1 csésze sárgarépa, szeletekre vágva
1 csésze friss petrezselyem, apróra vágott
1 paradicsom, préselt vagy apróra vágott

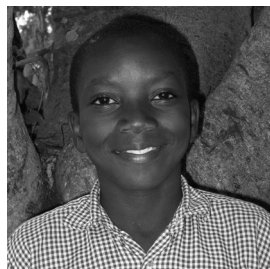
ELKÉSZÍTÉSE:

1. Mossátok meg a babot és áztassátok le éjszakára.
2. Reggel öntsétek le az áztatólét, és a zöldséglevesbe tegyétek fel főni a babot. Adjátok hozzá a többi hozzávalót és 2 óra hosszáig főzzétek.

11. JÉZUS ÚJ BARÁTJA

STEVE

Steve 12 éves. Kenya nyugati vidékén él. Egyszer a folyóparton sétált a szüleivel, amikor meglátták a kunyhója előtt üldögélő embert. Fiatalnak tűnt, de a vállai elernyedtek, mint egy idős embernél. A kinézéséből úgy ítélték meg, hogy sokat ivott.

Új barát

Steve megtudta, hogy az embert Kibogónak hívják. Bármikor arra sétált, Steve mindig meglátogatta Kibogót. Az ember néha nagyon barátságos volt, de másszor, amikor részeg volt, Steve majdnem hogy félt tőle, ezért nagyon odafigyelt, hogy mit tesz és mond.

Egy családi áhítat alatt Steve egyszer megjegyezte: „Támogatnunk kellene a szegényeket. Kibogónak semmije sincs azon a pár rongyon kívül, ami rajta van. Adhatnánk neki néhány cuccot?”

A szülők összenéztek. Nem sok pénzük volt, de volt otthonuk és volt mit felvenniük. „Igen”, mondta az apukája, „azt hiszem, találunk valamit a számára”.

Ruhák Kibogo számára

Anya és Steve vett a boltban inget, nadrágot, cipőt és zoknit Kibogo számára. Este, amikor apa és Steve ismét elment sétálni a folyópartra, meglátta Kibogót, aki ez alkalommal is a kunyhója előtt ült. „Hoztunk neked valamit”, mondta Steve, miközben átnyújtotta neki a zacskót. „Azt hiszem megfelelő lesz.” Kibogo kinyitotta a zacskót és kivette belőle az inget és a nadrágot.

„Köszönöm”, mondta halkan. „De miért tettétek?”

„A ruhád már szakadozott”, válaszolta Steve. „Szerettem volna újat adni helyette.” Steve megvárta, hogy Kibogo felpróbálja az inget. Éppen jó volt rá. „Tudod-e, Kibogo”, szólta ismét Steve, „ha abbahagynád az alkoholfogyasztást és dohányzást, pénzt kereshetnél és vásárolhatnál magadnak élelmet és ruhát.”

„Tudom”, mondta Kibogo. „Már megpróbáltam, de nem sikerült. Túl nehéz.”

Ekkor Steve és az apukája elköszönt, és hazament. „Hogyan tudnánk neki segíteni abban, hogy abbahagyja az ivást?” - kérdezte Steve az apukáját.

„Nem tudom”, felelte az apuka. „Bátoríthatjuk talán és imádkozhatunk érte. De a többi Isten dolga.”

„Tudsz rajtam segíteni?”

Steve néha ételt is visz Kibogónak, aki gyakran rádiót hallgat a kunyhója előtt. Egy nap, amikor Steve és az apja megérkezett, Kibogo izgatott volt. Hallotta a hírekben, hogy több ember, aki ivott a helyi sörből, meghalt. „Én is ezt iszom!” - mondta Kibogo. „Nem akarok meghalni. Mit tegyek? Tudtok nekem segíteni abban, hogy abba hagyjam az ivást?” - kérte őket sörösüveggel a kezében.

Steve és az apukája aztán szinte minden nap meglátogatta Kibogót, bátorította őt és imádkozott vele. „Engedd meg Istennek, hogy segít-

sen neked leszokni az italról.” Steve apukája kihangsúlyozta: „Csakis Isten segíthet neked abban, hogy megszabadulj ettől a függőségtől”.

Új család

Steve egyszer meghívta Kibogót az imaházba, és ő elfogadta a meghívást. Az imaházban szépen fogadták. A prédikáció alatt Kibogo felállt és így szólt: „Én már rég óta iszok, de szeretném, hogy Isten megbocsásson nekem és segítsen leszoknom az ivásról”. A hívők megölelték Kibogót és köszöntötték őt Isten családjában. Steve és a szülei elmondták Kibogónak, mennyire örülnek, hogy együtt lehetnek.

Kibogo elkezdett rendszeresen járni az imaházba. Steve lelkesen figyelte, hogyan változtatja meg Isten Kibogo életét. Aztán egyik szombaton Kibogo ismét felállt és kijelentette: „Nincs több alkohol. Jézust akarom követni és meg akarok keresztelkedni.” Az emberek a templomban azt mondták: „Dicsőség Istennek! Halleluja! Ámen!” Steve annyira boldog volt, hogy szólni sem tudott, csak mosolygott.

Kibogo keresztségének napján Steve és a szülei is nagyon boldogok voltak! A lelkész megköszönte nekik, hogy pártját fogták Kibogónak, és segítettek neki megtalálni Jézust.

Kibogo, Isten barátja

Kibogo továbbra is a kis kunyhójában él. Most éjjeli őrként dolgozik és gyűjti a pénzt, hogy házat vehessen. „Kibogo a barátom”, mondta Steve. „Testvérek vagyunk. És mindketten Jézuséi.”

Kibogo ma aktív gyülekezeti tag. Beszél az embereknek Jézusról, ahogy Steve is beszélt neki. Te kinek tudnál beszélni Jézusról?

Missziós sarok:

- Az adventisták 1921-ben kezdtek dolgozni Kenyában.
- Kenya is a Kelet – Közép-Afrikai Divízióhoz tartozik, és két egyházterületet foglal magába: a Kelet-Kenyai Egyházterület (a központ Nairobiban van), meg a Nyugat-Kenyai Egyházterület (a központja Kiszumuban van).
- Kenyában 5.045 adventista imaház található, amelyhez 824.185 adventista hívő tartozik.

12. AZ ÖCSI NYOMÁBAN

KENNETH

Kenneth unatkozott. A legjobb barátja diákotthonos iskolába iratkozott, és neki most nem volt kivel játszania. A testvérei mind idősebbek voltak nála, és senki sem akart játszani vele.

Kennethnek hirtelen eszébe jutott valami. Megkérte a szüleit, hadd mehessen ő is az adventista diákotthonos iskolába, ahol a barátja tanul. Két nővére támogatta őt ebben a kérésében, hogy a szülei elengedjék. A szülők végül beleegyeztek és így Kenneth csatlakozhatott barátjához az adventista iskolában.

Iskolai felfedezések

„Az iskola először is azért tetszett, mert a barátom is oda járt”, mondja Kenneth. „Most már a tanárokat is szeretem, meg a bibliaórákat, és boldogan veszek részt minden istentiszteleten. Különösen szeretem a szombatiskolát, mivel a mi egyházunkban nincs ilyen érdekes, gyerekeknek való hely és istentisztelet.”

Mialatt Kenneth a bibliai témákkal ismerkedett, felfedezte a különbségeket az ő egyházának és az adventista egyháznak a tanítása között. „Az egyházban, ahova a szüleimmel együtt tartozom, a lelkészek tanítanak minket a Bibliából, de soha nem mutatják meg nekünk, hogy hol írja azt, amit mondanak”, magyarázza Kenneth. „A mi egyházunkban a lelkészek mondanak valamit, aztán felolvassák a Bibliából, hogy bizonyítsák, hogy amit mondanak, az igaz. Lassanként rájöttem, hogy az egyház, ahova a szüleimmel tartozunk, nem tanítja a teljes igazságot.”

Családi beszélgetés

Iskolaszünetben Kenneth elbeszélgetett a családjával azokról a dolgokról, amelyeket az iskolában tanult. A szülei nem haragudtak azért, hogy többet megtanult a Bibliából. Amikor azonban az édesapja megkérdezte, hogy adventista lesz-e, Kenneth nem válaszolt semmit, mert nem akarta megharagítania az édesapját.

Kenneth végül megmondta az édesanyjának, hogy szeretne adventista lenni, de erre az édesanyja csak annyit mondott, hogy jól gondolja meg, mielőtt megteszi ezt a lépést. Másnap Kenneth bejelentette, hogy egész biztos abban, hogy ő is adventista hívő akar lenni. Édesanyja elégedett volt a válaszával, úgy hogy Kenneth elkezdett készülni a keresztségre.

Amikor Kennethnek ismét iskolaszünete volt, otthon mindig meghívta az édesanyját az imaházba. Édesapja szombatoként is dolgozik, és különben se érdeklí nagyon a vallás.

Fontos az adventista oktatás

Kenneth fivére az adventista középiskolába jár, s már ő is készül a keresztségre. „Csak mi ketten járunk adventista iskolába, és csak mi ketten akarunk csatlakozni az adventista egyházhoz”, közli Kenneth. „Ez is azt bizonyítja, hogy fontos az adventista oktatás!”

„Nekünk tiszta hitünk van”, mondja Kenneth, miközben az adventista egyházra gondol. „Isten azt akarja, hogy ezt mások is megtudják. Nekünk az a dolgunk, hogy elmondjuk másoknak. Kérünk benneteket, imádkozzatok azért, hogy én és a fivérem megfelelő módon el tudjuk mondani az igazságot a családunknak és a barátainknak.”

Kenneth egy misszionárius. Imádkozzunk most Kennethért és a fivéréért. *(Imádkozzatok.)*

Missziós sarok:

- Ebben a negyedévben a Kelet – Közép-Afrikai Divíziót mutatjuk be nektek, amelyhez a következő országok tartoznak: Burundi, Kongó Demokratikus Köztársaság, Eritrea, Etiópia, Kenya, Dzsibuti Köztársaság, Ruanda, Szomália, Dél-Szudán, Uganda és Tanzánia.
- Ebben a divízióban úgy 3,1 millió adventista hívő él, tehát minden 15 emberre jut egy adventista hívő.
- A Divízió különböző etnikai csoportokban szolgál, ahol több nyelvet is beszélnek; Ugyanakkor a három fő nyelv az angol, a francia és a szuahéli, a hagyományos nyelv Kelet-Afrikában.

Tevékenység

Játszunk Jónást!

Az ugandai gyerekek nagyon szeretik ezt a játékot. Az a lényege, hogy viharban biztonságos helyre kell menekülni. A Jónás nevet a bibliai Jónás történetéből vették.

Hogyan kell játszani:

- A gyerekek két csapatban egymás mögé ülnek a földre, úgy, hogy a lábaikat előre nyújtják, V-alakban, mintha csónakban lennének.
- A gyerekek düledeznek ide-oda, mint egy csónak a hullámokon. Olyan ez, mintha a hajó mozogna.
- Énekelik a Jónásról szóló éneket, közben jobbra-balra düledeznek, mint amikor a hajó viharba kerül. (Saját „Jónás-éneket, vagy rímes verset is alkalmazhattok.)
- Egyre jobban düledeznek, amíg valaki ki nem bukik a „hajóból”.
- Akik eldőlnék és kiesnek a hajóból, ők a vízben vannak, ahonnan biztonságos helyre kell „menekülniük”.
- Az lesz a győztes csapat, ahol (meghatározott idő után) több evezős marad.

A 13. SZOMBATI PROGRAM

Ha tervezitek, hogy a 13. szombaton felléptek a gyülekezet előtt, akkor a következő javaslatok hasznosak lehetnek a számotokra.

- Gyakoroljatok be 2-3 éneket ebből a negyedéből, olyanokat, amelyeket a gyerekek szívesen énekelnek.
- Ha felléptek az alábbi történettel, kérjétek meg néhány gyereket, hogy jól gyakorolja be a szöveg felmondását (1 elbeszélő és 2 szereplő kell).
- Egy vagy két héttel a tizenharmadik szombat előtt, küldjétek a gyerekektől haza egy üzenetet, hogy emlékeztessétek a családot a tizenharmadik szombatra.
- Amennyiben nem fogtok fellépni a műsorral a gyülekezet előtt, akkor a következő történeteket használjátok fel úgy,

mint a távoli híreket, vagy akár vendéget is hívhattok, aki beszélni tud nekik ezekről a távoli országokról.

- Emlékeztessétek a gyerekeket, hogy hozzák magukkal a 13. szombati adományaikat. Ha van adománygyűjtő kasszájuk, akkor bátorítsátok őket, hogy mindig tegyenek bele valamennyi pénzt, amelyet a 13. szombaton átadhatnak.

ISTENT TÖBBRE BECSÜLNI AZ EMBERNÉL

Elbeszélő: Ma két közép – kelet-afrikai történetet fogunk meghallgatni. Az első történetben egy úttörő-misszionárius, O. U. Gidings emlékét idézzük fel. Ő és a felesége sok afrikai országban voltak misszionáriusok, a Kongó Demokratikus Köztársaságot is beleértve, ahonnan ez a mai történetünk származik. Ez a történet az 1942-es Távoli hírek negyedik negyedévi számában jelent meg.

Első szereplő: Mwana-Mbo egy bennszülött, aki 14-15 éve él a 2,5 km-re levő misszióállomásunktól. A neve, amikor lefordítjuk, azt jelenti: „fiatal bivaly”. „Mwan” „fiatal” vagy „bébi”; és „Mbo” azt jelenti: „bivaly”.

Mwana-Mbo az adventista iskolában tanult, és nem csak hogy megtanult írni-olvasni, hanem más tantárgyakból is jeleskedett. Úgy tűnik, hogy a jót a rossztól minden más diáknál jobban meg tudta különböztetni. Falusi otthona közel volt hozzánk, ezért otthonról tudott iskolába járni, és nem kellett neki a diákotthonban élnie, mint más, távolról érkező gyerekeknek.

Egyszer, az iskolából hazaérve, az apját más barátaival együtt a házban találta, ahol sört iszogattak.

A házi sört leginkább a pálmafa nevéből készítik. A fa alját bevágják, ahogyan azt a juharfával teszik az északi országokban, hogy nedvet nyerjenek belőle.

A bennszülöttek cserépedényekbe szedik fel a nedvet. Néha még vadmézet vagy egyebeket adnak hozzá, s akkor gyorsan elkezdődik a fermentáció, úgy hogy 2-3 nap múlva a lé már sok alkoholt fog tartalmazni, s emiatt igen részegítő.

Amikor Mwana-Mbo belépett a konyhába, az apja adott neki egy pohár sört és azt mondta, hogy igya meg. A gyerek habozott, majd szépen elutasította. Az apja ismét odanyújtotta neki, de ez alkalommal ráparancsolt, hogy meg kell innia. A gyerek megpróbálta megmagyarázni az apjának, hogy nem jó alkoholt fogyasztani. Azt mondta neki, hogy Jézus sohase tenne ilyet, ő pedig most Jézus fia.

Az apja annyira megharagudott rá, hogy azt mondta neki, hogy vagy megissza a sört, vagy elmegy otthonról. Mwana-Mbo kiment a konyhából. Elment a konyhá mögé és megkérte Jézust, segítsen neki, hogy erős maradhasson. Azután ismét bement a konyhába és így szólt az apjához: „Elzavarhatsz otthonról, apa, de én akkor sem fogom meginni a sört”. És az apja el is zavarta otthonról.

Láttuk, ahogy a felhomályban elindult az iskola felé, ami szokatlan dolog volt, ezért utána siettünk, hogy megnézzük, mit keres ott.

Persze a legényke nagyon szomorú volt. Nem volt hol aludnia, nem volt mit ennie, és – saját megvallás szerint – még testvére sem volt a faluban, akinél meghúzódhatott volna.

Hallva a szomorú történetét, találtunk neki helyet, ahol ellakhatott, és kapott ételmezt néhány hónapig, amíg nem volt neki saját kertje.

Miután mi elköltöztünk onnan, ő akkor is folytatta az iskolát, és később az adventista kiképzőközpontban tanult tovább. Ma már az adventista iskolában tanítja a kisfiúkat és a kislányokat azokra a bibliai történetekre, amelyeket ő is annyira szeretett.

Elbeszélő: A következő történetünk egy fiatal személyről szól, aki megállt a hitben, habár úgy tűnt neki, hogy teljesen egyedül van. Tanzániában történt, és a történetet V. Dunder-né jegyezte fel, aki maga is évekig kelet-afrikai misszionárius volt. Ez a történet az 1974-es Távoli hírek első negyedévi számában jelent meg.

Második szereplő: Jó dolog elsőszülöttnek lenni! Vambura első gyermek volt a családban. Adventista családban született, és utána még nyolc testvére lett.

Idővel a szüleik egyre hanyagabban viselkedtek, ami a bibliaolvasást és az imádkozást illeti. Majd a sátán felállította a maga csapdáit, hogy teljesen rabul ejtse őket. Nemsokára elmaradtak a gyülekezetből. Sőt, a szülők még szeszestalt is elkezdtek inni.

Vambura nagyon szorgalmasan tanult, ezért kiválasztották, hogy elmehet az adventista iskolába. A középiskola végén sikeresen letette a Cambridge-tesztet, ezért elmehetett egészségügyi technikusnak. Vambura nagyon hálás volt Istennek, hogy oda vezette őt, ahol embereken tud majd segíteni.

Mielőtt elhagyta otthonát, hogy beiratkozzon az egészségügyi iskola betegápolói szakára, Vambura részt vett egy ifjúsági táboron. Hankook pásztor vezette a fiatalokat ebben a táborban, és inspirálta ez a fiatal-embert, hogy – a következményekre való tekintet nélkül – mindenben Krisztust tegye az első helyre. Miután elhagyta apját, anyját, fivéreit, nővéreit, a következő szavak melengették a szívét:

„Az Úr az én pásztorom;
nem szűkölködöm.
Füves legelőkön nyugtat engem,
és csendes vizekhez terelget engem.”

Vambura elfogadta Jézust jó Pásztorának, és mindig Őt követte. Miután túl sokan iratkoztak be a betegápolói szakra, azt mondták nekik, hogy a negyedév végén csak a legjobb tanulók maradhatnak az iskolában.

Vambura azonnal problémákkal találta magát szemben. Ebben az iskolában szombatoként is volt tanítás. A jövője forgott kockán. Mit tegyen? Beszélt az iskola igazgatójával, aki azt mondta neki, hogy nem kivételeznek. Szombat reggelente minden diáknak ott kell lennie.

Vambura azonban minden szombaton külön imát intézett Istenhez, majd elment az imaházba. A tanárai néhányszor behívták, hogy megkérdezzék, miért nem jár szombatoként. Végül már nem akarták tovább megtűrni, s a fiúnak még egyszer be kellett mennie az igazgatóhoz, mielőtt kizárnák az iskolából.

Mily szomorú nap volt ez! Eszébe jutottak a szegény szülei és a testvérei. Tőle függtek, hisz ő volt az első gyerek; ő pedig ezt az iskolát befejezve gondolt javítani a helyzetükön. Ezért megkérte Istent, hogy a megfelelő pillanatban megfelelő szavakat adjon a szájába.

Még egyszer utoljára megkérték, hogy vagy járjon a szombati tanításra, vagy menjen haza. Még akkor is, amikor már ott állt az igazgató

irodájának ajtaja előtt, felmerült benne a kérdés: „Mi a fontosabb: a válasz vagy a tanulás?”

Ez egy nagy kérdés volt a számára, de nem úgy Isten számára. A válasz: mindkettő egyaránt fontos. Vambura csendben arra kérte Istent, hogy jó döntést hozhasson. Miután ismételten elmagyarázta az igazgatónak, hogy a szombat Istennek szent napja, azt is hozzátette, hogy inkább eltűri, hogy kidobják az iskolából, mint hogy szombaton eljárjon a tanításra. Jól döntött, és Istennek tetszett, ahogy a fiú döntött. Isten segítségével megkapta az engedélyt, hogy szombaton kimaradhasson a tanításról.

Szorgalmasan tanult és jó jegyei voltak. Sokat imádkozott a családjáért. A szülei büszkék voltak rá, mert megmutatta nekik, hogyan maradhatnak hűek Istenhez a nehéz helyzetük ellenére. Nemsokára rá egy levél érkezett a szüleitől, akik elmondták neki, mennyire boldogok, mivel visszatértek Istenhez. Még a nagyanyja is megkeresztelkedett. Ma az egész család várja a mi Urunk és Megváltónk második eljövetelét.

Az ima, a hűség és a kedvesség megnyeri az embereket Jézusnak. Imádkozzatok azért, hogy Isten támasszon még más, hű fiatalembereket, akik az Ő tanúi lesznek ezekben az utolsó napokban.

Elbeszélő: Ma alkalmunk van segíteni a közép – kelet-afrikai fiatalokon azzal, hogy átadjuk a tizenharmadik szombati adományainkat. Ennek egy részét a ruandai adventista orvosi egyetem diákkotthona hálótermeinek a kibővítésére láttunk elő. A másik részből a dél-szudáni imaházak építhetnek Bányarejteket. A gyerekek ebben az épületben megtarthatják a szombatiskolát, a cserkész összejöveteleket és más tevékenységeket, meg gyermekprogramokat. Köszönjük nagylelkű adományaitokat.

(Az adomány begyűjtése)

TEVÉKENYSÉGEK

ZÁSZLÓFESTÉS

Fessétek ki néhány Kelet – Közép-Afrikai ország zászlaját.

RUANDA ZÁSZLAJA

A felső vízszintes sáv világoskék.

A jobb sarkában levő Nap sárga.

A középső sáv sárga.

Az alsó vízszintes sáv zöld.

DÉL-SZUDÁN ZÁSZLAJA

A felső csík fekete.

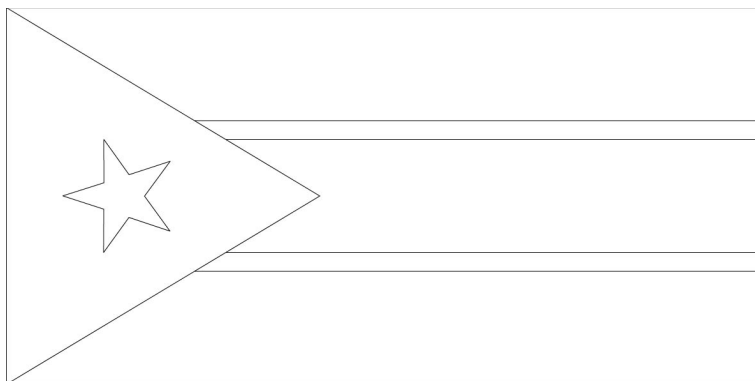
A vékony csíkok mind fehérek.

A középső csík piros.

Az alsó csík zöld.

Az oldalsó háromszög kék.

A háromszögben levő csillag sárga.

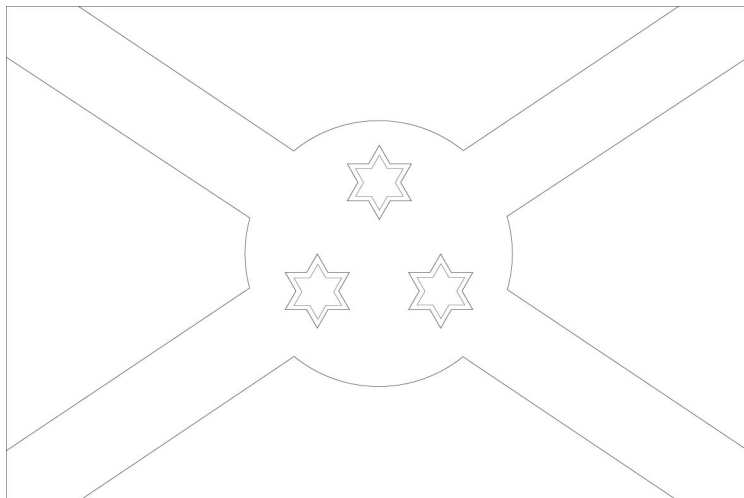
BURUNDI ZÁSZLAJA

A középben levő csillagok pirosak, zöld kerettel.

A kör és a keresztcsík fehér.

A felső és alsó „háromszögek“ pirosak.

A bal és a jobb „háromszög“ zöld.

KENYA ZÁSZLAJA

Felső téglalap: fekete.

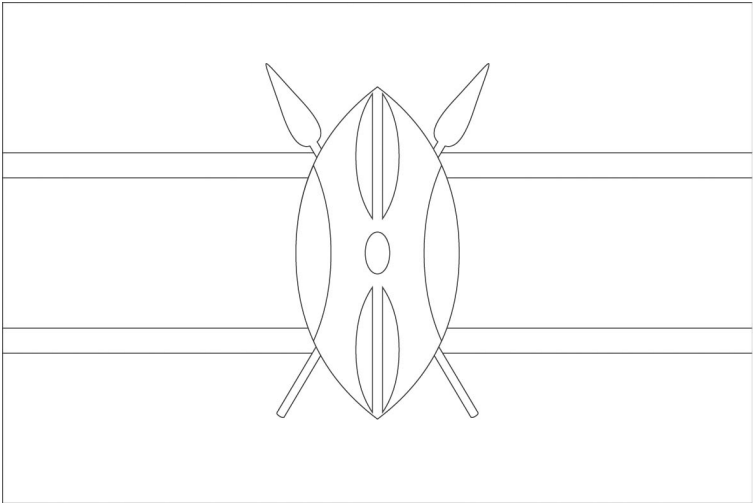
Középső téglalap: piros.

Alsó téglalap: sötétzöld.

A két középső, vékony sáv: fehér

A pajzs: a két szélén fekete; a minta: piros; a középső díszek zöldek.

A lándzsa: fehér.

KÉSZÍTSEK AFRIKAI „ESŐBOTOT”

Az esőbot egy kaktuszból vagy bambuszból készült hangszer, valójában egy hosszú, üreges cső, amelybe gyöngyöt, babot, kavicsot raknak. Ha a botot fejtetőre állítjuk, a gyöngyök lassan lecsorognak a cső aljára, ezzel esőre emlékeztető neszeket idézve elő. Az esőbot egy hangulatadó eszköz, de rázóhangszerként is használják, még a gyülekezetben is.

Segítsetek a gyerekeknek elkészíteni egy-egy esőbotot, amelyet a tizenharmadik szombati műsorhoz, vagy az énekléshez is felhasználhatnak.

Minden esőbothoz szükséges:

- 1 Papír törülközőnek a gurigája
- szögek,
- 2 kartonból készült kör, 7 cm átmérőjű
- 2 duncgumi
- rizs, gyöngyök, lencse, kukorica, bármi, ami esőre emlékeztető hangot fog adni
- valamilyen anyagdarab, filc vagy egy dekorációs papír, mérete 15x30cm.

ELKÉSZÍTÉSE:

1. Még mielőtt a gyerekek megérkeznek, készítsd el a kartonköröket, amelyeken 1 cm-es bevágásokat csináltál, 1 cm-es egymásközi távolságon. Mindkét körön. Vágj ki még 15x30 cm-es darabokat valamilyen anyagból, filcből vagy színes csomagolópapírból.

2. Aztán minden gyereknek adjál egy-egy papírgurigát és szögeket. Mutasd meg nekik, hogyan kell finoman beszúrni a szögeket, nehogy tönkretegyék a gurigát.

3. A guriga egyik végét ragasszátok le kartonkörrel úgy, hogy a kör széléit lehajtogatjátok, leragasztjátok, és egy rumit raktok rá, hogy a karton jobban összeragadjon.

4. Tegyetek az esőbotba $\frac{1}{4}$ csésze rizst, vagy lencsét, vagy gyöngyöt helyeztetek rá a másik kartonkört, a széléit lehajtogatva, leragasztva, legumizva.

5. Miután megszáradt, vegyétek le a gumit és vonjátok be a gurigát anyaggal, vagy csomagolópapírral. Az anyag végeit is ragasztózzátok le, hogy ne feseljen tovább. Hagyjátok állni néhány óra hosszúra, mielőtt használnátok.

6. Az esőboton úgy tudtok játszani, ha lassan, 60°-os szögben forgatjátok, hogy a rizs a szegeken legördülve esőcseppek kopogására emlékeztető hangot adjon.

Megjegyzés: ha a bevonáshoz anyagot használtok, akkor valamilyen afrikai motívumú anyagot válasszatok.

FŐZZÜNK EGYÜTT

Ugali (kukoricadarából készült kása)

Kelet-Afrika tájain az emberek ezzel a kásafélével táplálkoznak. Némely helyen ugali-nak nevezik, máshol szadzsa-nak hívják. Reggelihez vagy vacsorához fogyasztják. Só és cukor nélkül főzik, szinte íztelenül; ujjakkal kis labdácskákat formálnak belőle, és főzelékfélébe vagy paprikásfélébe mártogatva eszik.

12 csésze víz

4 csésze kukorica vagy gabonapehely

Vaj vagy margarin (ízlés szerint)

Forrósítsátok fel a vizet valamilyen edényben. Keverjétek bele a pehelyadag felét, úgy, hogy ne legyen csomós. Kevergessétek, míg felforr, lassú tűzön hagyjátok még pár percig főni, amíg áttetsző, vizes kásává válik. Apránként szórjátok rá a maradék pelyheket a kására, állandóan kevergetve, hogy egyenletes masszát kapjatok. Főzzétek tovább, amíg szép, egyenletesen megfőtt kását nem kaptok. Amikor kész, ízlés szerint margarint, vajat tehettek bele. Szósszal együtt tálaljátok (mint a spagettit), vagy valamilyen paprikásfélével.

CHAPATI (NÉPSZERŰ ÉTEL)

Chapati, vagy indiai sült kenyér nagyon népszerű Kelet-Afrikában. Ha nem találtok a boltban chapatit, akkor vágjátok négybe a tortillát és azt tálaljátok fel chapati helyett.

MÉG EGY NÉPSZERŰ ÉTEL

Tökből, vagy édesburgonyából: tisztítsátok meg a tököt, vagy az édesburgonyát és vágjátok kockákra. Forraljátok, amíg meg nem puhul, és sóval ízesítsétek.

KÖVETKEZŐ NEGYEDÉV 13. SZOMBATI ADOMÁNYAIBÓL TERVEZZÜK

A következő negyedévben az Inter Európai Divíziót (IED) fogjuk nektek bemutatni. Konkrét projektjeink: a bécsi Adventista Nemzetközi Központ felépítése; egy új imaházépület felépítése az olaszországi Ragusában; Zsidó - Adventista Barátságközpont felépítése, Párizsban (Franciaország).

Kiadja: A Keresztény Adventista Egyház Főbizottsága
Belgrád, Radoslav Grujić u. 4.
Előkészítette: A Főbizottság Gyermekosztálya
Felelős: Ana Gagić
Sokszorosítva: A kiadó irodájában – 2016
Istentiszteleti használatra